世親菩薩造

唯識三十論頌

大唐三藏法師玄奘奉　詔譯

སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།

唯識三十論頌

སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད།

世親菩薩造

（祥 · 也協德梵譯藏）

大唐三藏法師玄奘奉 詔譯

DHARMA EBOOKS

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཏྲིང་ཤི་ཀ་ཀཱ་རི་ཀཱ།

བོད་སྐད་དུ། སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

護法等菩薩約此三十頌造《成唯識》，今略標所以。謂此三十頌中，初二十四行頌明唯識相；次一行頌明唯識性；後五行頌明唯識行位。就二十四行頌中，初一行半略辯唯識相；次二十二行半廣辯唯識相。謂外問言：「若唯有識，云何世間及諸聖教說有我法？」舉頌詶答，頌曰：

(1) བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ། །སྣ་ཚོགས་དག་ནི་གང་བྱུང་བ། །
དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར། །གྱུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །

由假說我法，有種種相轉。
彼依識所變，此能變唯三：

(2) རྣམ་པར་སྨིན་དང་ངར་སེམས་དང་། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །
དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་སྨིན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། །

謂異熟、思量，及了別境識。

次二十二行半廣辯唯識相者，由前頌文略標三能變，今廣明三變相。且初能變其相云何？頌曰：

初阿賴耶識，異熟一切種，

(3) དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། །རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །
རྟག་ཏུ་རེག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རིག་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྡན། །

不可知執受，處了常與觸、
作意、受、想、思，相應唯捨受。

(4) དེ་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ། །དེ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །
རེག་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱུན་འབབ་ཆུ་བོ་བཞིན། །

是無覆無記，觸等亦如是，
恒轉如瀑流，阿羅漢位捨。

已說初能變，第二能變其相云何？頌曰：

(5) དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ན་དེ་ལྡོག་གོ། །དེ་ལ་གནས་ཏེ་རབ་འབྱུང་ཞིང་། །
དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡིད་ཅེས་བྱ། །ཉམ་ཤེས་ངར་སེམས་བདག་ཉིད་ཅན། །

次第二能變，是識名末那，
依彼轉緣彼，思量為性相。

(6) བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི། །ཉོན་མོངས་བཞི་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས། །
བདག་ཏུ་ལྟ་དང་བདག་ཏུ་རྨོངས། །བདག་རྒྱལ་བདག་ཆགས་འདུ་ཞེས་པ། །

四煩惱常俱，謂我癡、我見、
并我慢、我愛，及餘觸等俱。

(7) གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའིའོ་གཞན། །རིག་སོགས་ཀྱང་དེ་དགྲ་བཅོམ་མེད། །
འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་ལ་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ནའང་མེད། །

有覆無記攝，隨所生所繫，
阿羅漢滅定，出世道無有。

如是已說第二能變，第三能變其相云何？頌曰：

(8) འདི་ནི་གྱུར་པ་གཉིས་པའོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་རྣམ་དྲུག་པོ་ལ། །
དམིགས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་སྟེ། །དགེ་དང་མི་དགེ་གཉི་ག་མིན། །

次第三能變，差別有六種，
了境為性相，善不善俱非。

(9) ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་བྱེ་བྲག་ངེས། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་དང་། །
དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་མོངས། །ཚོར་བ་གསུམ་དང་དེ་མཚུངས་ལྡན། །

此心所遍行、別境、善、煩惱、
隨煩惱、不定，皆三受相應。

(10) དང་པོའི་རེག་ལ་སོགས་པ་དང་། །འདུན་མོས་དྲན་དང་བཅས་པ་དང་། །
ཏིང་ངེ་འཛིན་བློ་བྱེ་བྲག་ངེས། །དད་དང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་། །

初遍行觸等，次別境謂欲、
勝解、念、定、慧，所緣事不同。

(11) མ་ཆགས་ལ་སོགས་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་དང་བག་ཡོད་བཅས། །
རྣམ་མི་འཚེ་དགེ་ཉོན་མོངས་ནི། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་གཏི་མུག་དང་། །

善謂信、慚、愧、無貪等三根，
勤、安、不放逸、行捨及不害。

(12) ང་རྒྱལ་ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་མོ། །ཁྲོ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། །
འཆབ་དང་འཚིག་དང་ཕྲག་དོག་དང་། །སེར་སྣ་དང་ནི་སྒྱུ་བཅས་དང་། །

煩惱謂貪、瞋、癡、慢、疑、惡見。
隨煩惱謂忿、恨、覆、惱、嫉、慳、

(13) གཡོ་རྒྱགས་རྣམ་འཚེ་ངོ་ཚ་མེད། །ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་དང་རྒོད་པ་དང་། །
མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་། །བག་མེད་པ་དང་བརྗེད་ངས་དང་། །

誑、諂與害、憍、無慚及無愧、
掉舉與惛沉、不信并懈怠、

(14) རྣམ་གཡེང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་དང་། །འགྱོད་དང་གཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
རྟོག་པ་དང་ནི་དཔྱོད་པ་དང་། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྣམ་གཉིས། །

放逸及失念、散亂、不正知。
不定謂悔、眠，尋、伺二各二。

已說六識心所相應，云何應知現起分位？頌曰：

(15) ལྔ་རྣམས་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་ལས། །ཇི་ལྟའི་རྐྱེན་ལས་འབྱུང་བ་ནི། །
རྣམ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་གམ་མ་ཡིན། །ཆུ་ལ་རླབས་རྣམས་ཇི་བཞིན་ནོ། །

依止根本識，五識隨緣現，
或俱或不俱，如濤波依水。

(16) ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུའོ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། །
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །

意識常現起，除生無想天，
及無心二定，睡眠與悶絕。

已廣分別三能變相為自所變二分所依，云何應知依識所變假說我、法非別實有，由斯一切唯有識耶？頌曰：

(17) རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡིས་གང་། །
རྣམ་བརྟགས་དེ་མེད་དེས་ན་འདི། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ། །

是諸識轉變，分別、所分別，
由此彼皆無，故一切唯識。

若唯有識，都無外緣，由何而生種種分別？頌曰：

(18) རྣམ་ཤེས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། །ཕན་ཚུན་དག་གི་དབང་གིས་ན། །
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་འགྲོ། །དེས་ན་རྣམ་རྟོག་དེ་དེ་སྐྱེ། །

由一切種識，如是如是變，
以展轉力故，彼彼分別生。

雖有內識而無外緣，由何有情生死相續？頌曰：

(19) ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི། །བག་ཆགས་བཅས་པས་སྔ་མ་ཡིས། །
རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཟད་ནས་གཞན། །རྣམ་སྨིན་སྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

由諸業習氣、二取習氣俱，
前異熟既盡，復生餘異熟。

若唯有識，何故世尊處處經中說有三性？應知三性亦不離識，所以者何？頌曰：

(20) རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གང་གིས། །དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་བརྟགས་པ། །
དེ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ་མེད་དོ། །

由彼彼遍計，遍計種種物，
此遍計所執，自性無所有。

(21) གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཏེ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་། །
གྲུབ་ནི་དེ་ལ་སྔ་མ་ཡི། །རྟག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པ་གང་། །

依他起自性，分別緣所生。
圓成實於彼，常遠離前性。

(22) དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་གཞན་དབང་ལས། །གཞན་མིན་གཞན་མ་ཡིན་པའང་མིན། །
མི་རྟག་པ་སོགས་བཞིན་དུ་བརྗོད། །དེ་མ་མཐོང་བར་དེ་མི་མཐོང་། །

故此與依他，非異非不異，
如無常等性，非不見此彼。

若有三性，如何世尊說一切法皆無自性？頌曰：

(23) ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །
དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །

即依此三性，立彼三無性，

故佛密意說，一切法無性。

(24) དང་པོ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་གཞན་པ་ཡང་། །

དེ་ནི་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་གཞན་ཡིན་ནོ། །

初即相無性，次無自然性，

後由遠離前，所執我、法性。

(25) ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་པའང་དེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ། །

དུས་རྣམས་ཀུན་ནའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ། །

此諸法勝義，亦即是真如，

常如其性故，即唯識實性。

後五行頌明唯識行位者，論曰：「如是所成唯識性、相，誰依幾位？如何悟入？」謂具大乘二種種性：一、本性種性，謂無始來依附本識，法爾所得無漏法因；二、謂習所成種性，謂聞法界等流法已，聞所成等熏習所成。具此二性方能悟入。何謂五位？一、資糧位，謂修大乘順解脫分，依識性、相能深信解。其相云何？頌曰：

(26) ཇི་སྲིད་རྣམ་རིག་ཙམ་ཉིད་ལ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་གནས་པ། །
འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་མི་ལྡོག་གོ། །

乃至未起識，求住唯識性，
於二取隨眠，猶未能伏滅。

二、加行位，謂修大乘順決擇分，在加行位能漸伏除所取、能取。其相云何？

(27) འདི་དག་རྣམ་རིག་ཙམ་ཉིད་ཅེས། །དེ་སྙམ་དུ་ནི་དམིགས་ནས་སུ། །
ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་མདུན་འཇོག་ན། །དེ་ནི་ཙམ་ལ་མི་གནས་སོ། །

現前立少物，謂是唯識性，
以有所得故，非實住唯識。

三、通達位，謂諸菩薩所住見道，在通達位如實通達。其相云何？

(28) ནམ་ཞིག་ཤེས་པས་དམིགས་པ་རྣམས། །མི་དམིགས་དེ་ཡི་ཚེ་ན་ནི། །
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་གནས། །གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །

若時於所緣，智都無所得，

爾時住唯識，離二取相故。

四、修習位，謂諸菩薩所住修道，修習位中如實見理，數數修習。其相云何？

(29) དེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་པ། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད། །
གནས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །གནས་ངན་ལེན་གཉིས་སྤངས་པའོ། །

無得不思議，是出世間智，

捨二麁重故，便證得轉依。

五、究竟位，謂住無上正等菩提，出障圓明，能盡未來化有情類。其相云何？

(30) དེ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་དང་དབྱིངས། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་དགེ་དང་བརྟན། །
དེ་ནི་བདེ་བ་རྣམ་གྲོལ་སྐུ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཞེས་བྱ། །

此即無漏界，不思議善常，

安樂解脫身，大牟尼名法。

སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་ཤཱི་ལེན་དྲ་བོ་དྷི་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བན་དེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

唯識三十論頌

DHARMA EBOOKS PUBLICATIONS

本著作係採用創用CC姓名標示-非商業性-禁止改作4.0 國際授權條款授權。檔案由正法電子書網站提供。

作者：世親菩薩

梵譯藏：祥．也協德

梵譯中：玄奘大師

封面／文字排版：Beata（噶瑪札西卓卡）

第一版 2022年1月

DHARMAEBOOKS.ORG

正法電子書為第十七世大寶法王鄔金欽列多傑所指導之正法寶藏股份有限公司所屬計劃之產出，所有權為正法寶藏股份有限公司所有。

正 法 寶 藏
Dharma Treasure